

СРПСКИ СИОН

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

Власник: СРПСКИ ПАТРИЈАРХ ГЕОРГИЈЕ. — Уредник: САВА ПЕТРОВИЋ.

Број 24.

У НОВОМ САДУ 17. ЈУНА 1891.

Год. I.

СВЕШТЕНИЧКИ И МОНАШКИ ЧИН ПОГЛЕДОМ НА ЕПИСКОПСКЕ КАНДИДАТЕ.

(Свршетак.)

вако ствар стоји по црквеним канонима. Но кад су у течају времена због честих ратова, изазваних које унутрашњим немирима, које пак нападајима варварских народа и на истоку и на западу школе по градовима почеле опадати, те је у том метежу средњег века наука и књижевност нашла уточишта у скровитим ћелијама вредних и побожних монаха, нарочито свето горских, где је и наш св. Сава своју младост провео, тада су они и већу пажњу на себе почели привлачити, те пошто су се многи светошћу свога живота као и научним радом међу осталим клиром одликовали, то су као таки позивани били, да заузму једну или другу упражњену епископску катедру, из почетка, као што напред рекосмо, изузетно и по нужди, као и сам чин свештенички, а по времену, нарочито од пада Цариграда (1453), када је спољашња управа црквена дошла у руке т. зв. фанариотима, постала је ова пракса правилом у нашој православној цркви, премда то правило до данас није нигде узакоњено.

На основу наведеног може се логично извести овај закључак:

1.) По правилу за епископе имају се бирати свештеници мирски, нежењени или удови, или ако су ожењени, под условом, да им супруге одељено од њих живе у којем женском манастиру.

2.) По нужди и потреби могу за епископа бити изабрани и јеромонаси и сами световњаци, ако иначе прописану за епископа квалификацију имају.

3.) По данашњој црквеној пракси бирају се за епископе редовно придворни јеромонаси (архимандрити, протосинђели), а ванредно по потреби и удови свештеници, но који пре посвећења за епископа морају примити на себе чин монашки.

После свега овде изложеног да се у неколико обазремо на чланак: „О нашој јерархији“ у 11. броју „Вршачког Гласника“.

Писац тога чланка у почетку обраћа пажњу на „чудну појаву, која под данашњом нашом поглавицом црквеном све то

више преотима маха, а то је: *попуњење нашег вишег калуђерства мирским свештенством*“, за коју вели, да ју је у 3. броју истог листа с разлозима(?) осудио, те по што се та појава не да правдати, мора је по ново најодлучније осудити како са црквеног тако и интелектуалног гледишта. За тим наставља даље, да мирски свештеници ли ради тога ступају у више калуђерство, како би могли „преко ноћ постати владике“. Пак онда пита: „Но шта прописује наша црква за своје архијереје? — Она прописује за њих. прво, начела *безженства*, и то у 12. и 48. канону 6. васионског сабора. . . Према овоме православно црквено право донело је даље наредбе, да онај мирски свештеник, који из брака деце има, никако не сме иосшати епископом, било да му је жена жива или умрла.“ (Види Јустинијана I. новелу 6, главу 1.)

На ово имамо поштованом писцу одговорити, да попуњење вишег калуђерства мирским свештенством није никаква *чудна*. по у данашњим околностима нашим са свим *оправдана* појава, која се има приписати мудрој увиђавности садашњег св. патријарха, који се очински стара, да поправи погрешке својих непосредних претходника што не оставише након себе подмлатка у вишем калуђерству, а оваки поступак по нашем мњењу заслужује сваку хвалу, а не осуду. Или би зар писац хтео, да пре и црква пропадне, него да ваљани мирски свештеници могу епископско достојанство заузети. Или он мисли, да се из постојећа данас 2—3 виша калуђера (пресвитера) од којих су неки и „отеутни“, морају по што по то упражњене епархије попунити, само за то, што су се они случајно нашли у реду дворских калуђера, не питајући ни за каква својства, која се за високо достојанство епископско изискују? По нашем

мњењу то би тек била „чудна појава“. — На оно његово „преко ноћ“, видели смо, да епископски кандидати по канонима не би морали ни један дан бити у монашком чину, но ако је за љубав формалности, доста је и толико.

Даљи навод о прописаном начелу *безженства* по себи огнада, пошто свештеници наше јерархије, који су до сада ступили у монашки чин. нису ожењени, већ удови. Или је по мишљењу писца и то грех, што су негда били ожењени? — Што се пак тиче новеле цара Јустинијана на то имамо приметити, да је то грађански закон који за цркву има у толико обвезну силу, у колико га она у своје законе реципира. Како је пак црква односно закон протумачила. видели смо у 12. и 48. канону 6. вас. сабора, иначе трулског, који је после Јустинијана држан, у којима се ништа о деци не спомиње, но само о сунругама епископским.

Према томе, као што смо напред рекли, било је у цркви православној епископа и жењених и нежењених, и с децом и без деце, и то с децом не само у старије време, него и у најновије, као што је и пр. између осталих код нас био и бачки епископ Платон, који је под митрополитом Стратимировићем у монашки чин ступио, а пошт. писац ваљда неће порећи, да је тадашњи епископски синод, који је славне успомене Платона за епископа изабрао, знао такође шта црква прописује.

„Но шта да буде с децом, пита за бринути писац, која су оца путем епископства, а матер путем калуђерства изгубила? Ко да се стара за њих?“ — Ако други него отац ако деца већ нису збринута? И где стоји то, да су деца свога оца путем епископства изгубила? Да ли у св писму или канонима? Та кад црквени канони стављају епископима у

дужност изображавање својих супруга у манастирима, у толико више мора им спадати у дужност старање о својој деци. О матери да не говоримо, јер данашње свештеничке супруге не одлазе у калуђерство, већ Богу на истину, као и остали смртни, кад их воља његова к себи позове.

„Но где се и могу мирски свештеници, који желе постати епископима, опробати у начелима безженства, која су прописана за епископств, ако не у калуђерству, ком је баш безженство најглавнији завет?“ — Дакле баш у калуђерству, и то не у оном старом аскетичком, већ баш у данашњем, модернизованом? О *beata simplicitas!* Но овде би имали пошт. писцу приметити, да није најглавнији завет калуђерства *безженство*, него *девичанство* (*castitas*) а у томе ће — *inter nos dictum* — бити неке мале разлике: при том држимо, да и они други завети: *сиромаштва* и *послушности* спадају тако исто међу главне.*)

„Зар заман наређује наша црква, да се ни на ког „руке брзо не међу“, особито кад се тиче епископства.“ — Не наређује заман, и ми то наређење њено потпуно уважавамо са жељом, да се оно и према калуђерима и свештеницима без разлике строго врши.

„Ако се кадгод на ту конту (*sic!*) неко и провукао, то не сме постати правилом, јер то би правило значило, да ми *отцадамо од св православа*. А ми *шо не ћемо, ма нас и несшало*.“ — Ово ако није дрскост свакако је бесмислица. Колико је нама познато, наши епископи до данас бирани су редовно од св. синода, и ако је избор добио највишу санкцију, то су избрани на своје достојанство посвећивани. Пак зар се ту може и сме тврдити, да се неко

у епископско достојанство провукао? — *Quae te dementia cepit?!*

„За тим прописује прав. црква за своје архијереје најбољу научну способност, поглавито у богословским и правничким наукама.“ (В. 2. канон 7. вас. сабора.) — Додајте к овоме пре свега и светао, непорочан живот, што апостол на прво место ставља.

Писац признаје, да оне исте науке, које свршује кандидат вишег калуђерства, може свршавати и кандидат мирског свештенства, но при том додаје, да је ипак више калуђерство научно увек спремније било од мирског свештенства с тога, што је оно свршивши своје науке још једну другу школу по десет и више година пролазило, а та школа зове се придворништво при епископима и митрополитима.

Ми ту школу признајемо и свако јој поштовање одајемо, јер смо из ње добијали јерархе, с којима се наша црква праведно дичити могла, премда су из ње излазили и фанатични калуђери, с којима се о народно-црквеним пословима ни говорити није могло. Допустићемо, да су ово изузетци, но уједно ћемо запитати пошт. писца: А зар и вишегодишња пастирска (душепопечитељска) служба није такође школа? И зар н. пр. један окружни протопресвитер, овај заменик некадашњих *хорогитскоиа* у цркви, који је својим округом десет и више година ревносно управљао, није могао стећи толико знања у црквеној администрацији, да може у оскудици придворних калуђера епископско звање исто тако, ако не и боље обављати, боље у толико, што су му потребе цркве и народа из искуства боље познате, него калуђеру, који је своје младе године у двору и манастирским ћелијама провео?

У римокатоличкој цркви по правилу бирају се, односно именују епископи из

*) Види: Православно црквено право дра Н. Милаша, стр. 605.

реда мирских, и то врло често парохџалних свештеника, абата и препозита; пак зар се може рећи, да њихови епископи нису своје позиву дорасли? Па таквих примера, премда за сада ређих, имамо и у нашој прав. цркви, особито у романској (сибињској) митрополији, где је број калуђера незнатан. Па ко сме рећи, да њихова јерархија с тога трпи каква уштрба? То исто видимо и у Србији, где су данашњи епископи већином били мирски свештеници, од којих су неки у монашком чину дуже или краће време провели, а неки непосредно било као окружни протопресвитери или као професори богословије за епископе избрани. Писац чланка у 9. броју „Српског Сиона“ навео је неколико сјајних примера из наше и Дабро-босанске митрополије, па с тога држимо, да би о томе сувишно било даље разлагати. Него да завршимо.

Ми ћемо радо признати, ма и против канона, нашим заслужним калуђерима право, па ако ће и првенство на епископско звање, ал нигда им не ћемо признати ис-

О Васкрсу.

кључиву привилегију на то достојанство, на које, као што смо видели, имају право и мирски свештеници, ако су за то оспособљени. У томе нас не руководе никакве егоистичне тежње, но једино правда, осветлана историјом и законом, као и благостање цркве, које треба да је свима највише начело. Јер не треба губити из вида ту околност, да калуђерство по себи нема карактера неопходности, те као што је било у историји хришћанства време, када калуђерство није постојало, тако може наступити време, када ће се оно као човечија установа преживети. Свештенство пак постоји по божанственом праву, те се хришћанство не може ни замислити без свештенства;* оно ће као такво остати у цркви, докле и цркве буде на земљи, т. ј. „до свршетка века“ (Мат. 28. 20.) по речима божанственог основатеља њеног. А црква ће ваћи себи свагда достојне служитеље, докле њој буде управљао св. Дух. „Дух истине, који од Оца исходи“ (Јов. 15 26.)

* Види: Прав. црквено право дра П. Милана, стр. 601.

В.

ЛИЧНОСТ ГОСПОДА ИСУСА ХРИСТА.

С РУСКОГ ПРЕВЕО;

ЛУКА ПОПОВИЋ, парох панчевачки

(Свршетак.)

Овуд је ето свака (религиозно-правствена) истина тесно скопчана с личношћу Христовом, у Њему се садржи, као у свом извору.*) Шта можемо знати о Богу, то нам је Христос показао на Својем Лицу, јер

*) Људи кад и кад мисле и држе, да су независно од Христа, открили ову или ону истину па загледавши пажљивије у речи Његове, примећују, да та истина није њихов изналазак, већ да је давно изречена Христом. И ваистину, каквим се идејама може похвалити XIX век, а којих неби било у Евангелију?! Шта више и сами неверници не ретко диче се речима Христовим, и припаљују светилник свој у Његовој светлости. Белавин.

Он и Отац једно су (Јов 10, 30) и који је видео Њега видео је и Оца (Јов. 14 9) Оно што је потребно знати о човеку, његовој правој природи и високом значају, показао је опет Христос у Својој Личности, други Адам, најсавршенији Син човечији. Човек је нао био, потребно му беше измирење с Богом: Христос је тога ради и дошао на земљу, Он је заиста обећани примиритељ. Човек осећаше потребе своје освећењу и препорођењу: Христос, благодарећи Својим заслугама, задобио је

право послати тога ради верујућим Духа Светог. На свршетку света биће васкрсе суд и вечан живот: Христос је — васкрсење и живот, Он ће судити. И тако се сва наука усредсређује у Личности Христовој. Он је *алфа и омега, почетак и свршетак* Хришћанства. С тога и од својих посљедоватеља Христос иште не само свезе са Собом, већ и вере у Њега као Искупитеља, Сина Божија, чега не искаше и могаху искати религиозни реформатори.

И по своме облику наука је Христова толико необична и толико савршена, да и с те стране у истини ни један човек не говораше тако, како Он говораше.

У речима Христовим нема ничег „кит њастог“, ни благозвучног, ни ораторског сјаја, ни громовитих фраза, које обично воли човек да њима кити своју реч, како би прикрио своју слабост. И ако на речима Његовим не беше спољне лепоте, ипак оне производише на слушаоце много већег и силнијег утиска, него све оне речи, које се баве сјајем красноречивости и које рачунају на ефект.

Реч је Христова — жива и силна јер приступна и проста. Њега могаху појмити не само учени законици, већ и најпростији и најобичнији људи; не гледећи на васколико неисприво богатство и бескрајну узвишеност, којој се с побожношћу клањаху и најсветлији и највиши умови, реч Његову могаху појмити и најскромнији од смртних, „малише“ од људи. А то с тога, што се Христос умео прилагодити њиховим појмовима, избегавајући анстрактности, и приводећи мислима њиховим са свим обичне појмове и појаве: о сејачу, који је изашао да сеје семе о посленицима у винограду, о неблагодарним виноградарима, о пастиру и стаду и т. д. Но општедоступност своје науке није куповао на рачун истине. Не ретко се догађа, да понеки учитељ, прилагођујући истину друштвеним

појмовима, нагрђује је и изврће, подврга вајући се гледишту народа, чинећи уступке постојећим заблудама у народу, улагујући се и ласкајући предрасудама масе народне, е да би на тај начин њену наклоност задобио. На против, Христос не престајаше жигосати и ударати на омиљене идеје Својих савременика, и њихове народне предрасуде. Као оваплоћена истина, Он, с једне стране не могаше изменити истину, а с друге — знађаше је саопштавати појмљиво, просто и без икаква украса.

Истина Божија сама по себи дивна је и нема потребе да се неком спољашношћу украса кити. Ваистину, усхићеност говора или беседе, понекад се појављује као природна последица или с тога, што је човек први пут открио неку истину, или с тога, што је предмет беседе по себи одвећ висок, те човек говорећи о њему, лако пада у високи тон (примера овоме налазимо у старозаветних пророка). На против, све беседе Христове дишу светим, узвишеним спокојством: у њих нема узбуђења, ни пренагљености; у мислима Његовим нема душевног колебања, као код других смртних; о најузвишенијим предметима говори Он тако мирно, просто и обично, е изгледа, као да о њима у свему и не размишљаше, а у исто време говори тако јасно и опредељено, да сваки осећа, како их добро Он познаје. Оскудица та по изгледу спољне природне и неопходне усхићености у беседама Христовим, показује Његово безмерно превасходство над свима највећим пророцима и учитељима. Речи Христове не беху задахнуте с више, као речи пророчке (с чега су они увек и говорили: „*такѡ глаголетъ Господь*“), — већ беху последица, беху дејство Његова Божанства, једносусности с Оцем, плод Његове божанствене мисли.

И тако, наука Христа Спаситеља и по садржини и по своме облику стоји више

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.UNILIB.RS

сваке човечије науке: никад човек не говораше тако, како говораше Христос. А то с тога, што је Он — Божанствени Учитељ, или као што га блажени Августин назива. — „Учитељ над учитељима, ког је школа на земљи, а катедра на небу.“

* * *

Ми разгледасмо неке црте Личности Христове у видовима, да би показали Божанствено достојанство Његово и тиме по

будили веру у Њега, као Сина Божија, јер вера у Христа распростире се и шири не само спољашњим доказима, лођичким сведоџбама историчким испитивањем, већ *живо и прештавом Божанствене Личности Христове*. Осећали бисмо се у вишем степену сретни, ако нам је пошло за руком колико толико саопштити и насликати јасан лик божанствене величине Христове. (В. Беллавинџ.)

КРАТКИ КРИТИЧКИ ПОГЛЕД НА СОЛОМУНОВУ „ПЕСМУ НАД ПЕСМАМА.“

О РУСКОГ ПРЕВЕО

Григорије А. Николић,

богослов.

Вете књиге старог завета деле се на *историјске, пророчке, песничке и философске*. Ка песничким књигама убрја се и књига „*Песма над песмама*“, која заузима међу песничким производима стародревних писаца јеврејских и песништва других древних народа без сумње прво место. Песништво у Јевреја има два вида: *песма* или химна (шир), као што је на пр. у Псалмима и Песми над песмама, и *прича* (маншал) као што је на пр. у Причама и Еклезијасту. Књига Јова сачињава дивно сједињење од оба ова вида. Састав јеврејске свештене појезије потпуно се разликује од појезије народа класичних и јевропских; у њој нема ни ритма, нити размерног броја дугих и кратких слогова; но има т. зв. *паралелизам*. Паралелизам се састоји из већег или мањег броја делова, или редова, који стоје међу собом у једном познатом одношају, тако да се у једном реду реч диже, а у другом се спушта. Паралелни редови стиха односе се међу собом на тај начин, да један ред чини наликост, и опреку, или пак развитак другог реда (синонимни, антитетички и синтетички паралелизам)

Пример синонимног паралелизма јесте псалом 8, 5; антитетичног псалом 19, 8; синтетичног псалом 20, 9. Стих, као што се види, треба да има бар два реда с

тога, да се покаже могућност паралелизма. По овом та два реда јесу основни састав јеврејског стиха (види н. пр. псалом 119). Прича пак не допушта другог састава. Све песништво дели се на *сτροφџе*. Стрџфе јеврејског песништва познају се или по завршним његовим прицевима, или просто по току мисли. Век Давида и Соломуна беше период цветања јеврејског песништва; оно је достигло највиши степен савршенства и лепоте у Псалмима Давида и у Причама и Песми над песмама цара Соломуна

Песнички карактер Песме над песмама не иказује се тако у спољашњем облику, него више у лепом, песничком значају, који се у њој налази. — даље у њеном чудном језику, у сликама, фразама и у полету фантазије, која се овде показује чудно, необично. *То је песма, да јој нема пара ни у једном народу*; дакле великолепност њена стоји нада свим песнишвом сличнога рода. Сваки стих, свака реч, свако употређење јесте овде дивно, ретко песништво; унутарња свеза јесте величанствена, значајна и пуна лепоте, која очарава. Читаци Песме над песмама имају пред собом пророштво, алегорију и дивно песништво. Тако писати могао је само човек Богом задахнути. Такове речи, таква упоређења, такво дивно алегоријско песништво, такав

високи полет мисли могао је само геније под утицајем Божјег задахнућа написати. И поред све лепоте нашао је ова песма много непријатеља, више него икоја књига канона старог завета! Па шта је био узрок том непријатељству? Чудан, необичан садржај, ретке речи и упоређења ове високе песме, која је за многе била књига са седам печата. А када се славни, Богом озарени људи почеше бавити судом и оценом значаја ове св. књиге, тада се и показао божанствени карактер и она се морала убројати у канон старог завета. *Песма над песмама припада заиста каноничким књигама св. Цркве, јесте заиста св. књига.*

Најпре бацимо општи поглед на садржај ове песме, за тим пређимо критичком погледу у појединости.

Леним, узвишеним песништвом преставаља нам се у овој песми жарка љубав вереника са својом вереницом. Богатство облика и фигура јесте овде врло велико и немерено. Радозналост говора јесте на сва милозвучна и дивна. У кратко — цела песма делује на читаоца дубоким необичним изразом; јер из сваког њеног стиха долази нам неописана срећа, необично одушевљење. Већина старих тумача мисле, да је ова песма састављена из седам делова, који одговарају оним данима у време којих су се држала весеља код стародревних Жидова. Што се тиче питања, каквог се рода љубав овде слави, то смо принуђени рећи, да се мишљења тумача у овом питању не подударају. Једни тврде, да се овде опева љубав међу мушким и женским; други опет, да је овде реч „љубав“ мистичког т. ј. тајанственог значења. Једни уверавају, да цела песма садржи веселе песме које су се певале при браку цара Соломуна са кћерком краља египатског; други опет држе да се овде слави љубав међу супрузима, а опет неки мисле, да се овде пева љубав вереницима без обзира на цара Соломуна и кћерку египатског краља.

Сва ова мишљења немају жељене критичке подлоге, жељене основе, осим једног дела где се слави љубав, која сједињава удружује цара Соломуна са кћерком еги-

патског краља, *Сулалком*. Али ова љубав ставља чисто алегоријску слику и по том сама по себи излазе више наведена мишљења. Неки тумачи ове св. песме, боље рећи, неки њени непријатељи, поставише мисао, да се у овој песми слави неморална, забрањена љубав између двоје младих.

Но и ова је мисао без сваке подлоге. Јер сваки скроман и честит читалац неће наћи у овој песми ништа, што би у опреди стајало са моралом. На против. — као што из ове песме излази, — труде се љубљени да своју љубав свету јавно искажу и горде се њом пред свима људима. што заиста не би били радили, кад љубав њихова не би била морална, као н. пр она, која се из узрока непристојности пред светом крије. С обзиром на нежне, жарке речи, изразе и живе слике, које изражују љубав тако живо и жарко, не треба се чудити, јер се писала иста песма далеко на истоку, где живо осећање срца куца, а фантазија необичним огњем пламти. Писац ове песме беше одушевљен божанственом силом; он је видео пред собом Бога и народ Његов избрани, и описао је у жарким речима љубав међу њима.

У канон књига старог завета примила се, — као што смо већ напред споменули, — књига ова само због мистично-алегоријског јој значаја. По мишљењу жидовских тумача у овој се песми слави и велика љубав међу Богом Јеховом и његовим избраним народом. У књизи „Песма над песмама“ по тумачењу Галмуда, исказује се узајамна свеза Божанственог женика Јехове са кћерком Сиона (Израиља). Хришћани пак разумевају под љубављу, која је у овој песми опевана и описана, по тумачењу св. отаца и учитеља црквених, љубав међу Спаситељем Христом и међу Његовом св. Црквом. По учењу хришћанских учитеља, сликом свезе вереника и веренице, исказује се духовна свеза св. Цркве, и такође сваке душе, која истинито верује, са Исусом Христом (Ефес. гл. 5. ст. 32). У оваком смислу разјашњују „Песму над песмама“ св. Атанасије велики, св. Григорије Ниски и блажени Теодорит.

У песми „Песма над песмама“ исказује се духовна љубав св. Цркве са Исусом

Христом, о другој љубави грехота је и помислити; јер земаљска љубав, не може бити тако срдачна, тако нежна, тако широка, као љубав, која у себи има искру Божанску. Срдачна свеза, која уједињава двоје, који се љубе, није тако силна и непоколебива, као свеза љубави, која везује св. Цркву са Исусом Христом, Основатељем својим.

Пређимо сад у нашем кратком погледу од општег до појединог. До сад у опште говорисмо о Песми над песмама обзирући се на њен значај, а сад, кад намеравамо критички прећи ову песму, морамо се зауставити код самог имена, натписа и њеног значаја у специјалности.

Пре свега погледајмо на песму над песмама као на такову, т. ј. као на песму, као на песништво.

Већ наслов, натпис њен доказује нам, да то песништво по свом значају и по својој лепоти стоји више него-ли икакво друго песништво.

Песма над песмама, ὁμιλῶν ᾠδῶν, capitulum canticorum, шир хаширим, не означава песму, која би била сложена, састављена као и многе друге песме, него песму, која својом лепотом и родом стоји више свију других песама, песма, којој нема равне.

(Наставиће се.)

ПРОПОВЕД НА ТОМИНУ НЕДЕЉУ.

„Мир вам“.

Воља Бога Оца, у промислу и старању његовом о свету и човеку, била је, да Јединородни Син искупи човека од прародитељског греха, да га крвном жртвом спасе од вечите смрти, науком божанске истине да га измири са Творцем, Јеванђељем љубави посини небесноме Оцу, а делањем добра изведе на пут, који води наравственом савршенству.

Јединородни Син божји извршио је „вољу“ свога Оца свршио је све, рад чега је био послан. И све је то учинио а да није нико уздануо на њега. Али, ма да је душа његова разливала без исцрпа благост, а срце његово љубав; и ма да су уста његова говорила саму истину и даривала

Највећа цена било каквог суштаства или својства, било какове твари исказује се у јеврејском језику на следећи начин: Бог над Боговима, лепота над лепотама, песма над песмама и т. д. Натпис ове песме „Песма над песмама“ постоји и у хришћана до данашњег дана. Књига „Песма над песмама“, „Шир хаширим“ рачуна се код садашњих Јевреја тако светом, да је сваки отац породице дужан прочитати је пред наступањем суботе и потстрекавати у том своју децу.

Да песма над песмама јесте чиста песма, а не драмат, као што неки мисле, доказује већ њено име *шир*, што значи „песма за певање“. Дух Јевреја у древним временима није се могао уздићи до драматског песништва, а кад би у осталом у песми над песмама то заиста и оправдано било, оно ипак не налазимо сходне карактеристике драмата, т. ј. не налазимо радње лица. Само најдушевнији изрази јављају се у овој песми и неки се само спомињу тако, да је један пут било, па већ прошло. Радње из живота не налазимо у овој песми, осим оне, да вереница млада тражи свога вереника. Али то се може пре лирском него-ли драматском сценом назвати.

благослов, а реч му чинила само добро: опет је то било тадањем свету не благост и љубав, не истина и добро, него — „*мач*“. Јер истина и добро имали су да потисну лаж и зло, а љубав и благост да препорде и оплемене душу и срце човеково. А то не пролази без борбе. И борба беше љута, јер се сударила безгрешност са грехом, светиња са пороком, савршенство са поквареношћу људском. Дошло је и до грубе силе, јер она је увек оружје срдита зла, подле лажи и грешних смерова људске неправде, кад се нађе на власти. . . .

Све је то предвидео Христос, знајући, како се предусрета добродетељ, врлина и светлост у свету, који је огрезао у покварености душе и срца, забуделости ума.

За то је и говорио ученицима својим за живота: „не мислите да сам ја дошао да донесем мир на земљу; нисам дошао да донем мир него мач“. Тек пред саму крстну смрт своју први пут наговешћује Христос ученицима: „мир вам стављам мир свој дајем вам.“ Тек онда спомиње мир, кад је осетио већ, да је близу час жртве, којом ће и последњи део „воље“ Оца свога да испуни да изврши посао свој. А данас, после свршене борбе после васкрсења и победе своје, поздравља ученике своје одлучно и сигурно са: „мир вам.“

Дакле, тек после издржане борбе и победе над гресима, неправдом и насиљем, осетио је Христос потпун мир свој.

Мир! Ту је реч први Христос изустео. То блаженство је Јединородни Син са неба донео у свет. Осећате ли, љубазна браћо, нежност, слаткост и милину те речи спаситељске? А какво ли би нам блаженство испунило душу, какво ли би се уживање срцем разлило, какво ли покојство савест обузело, кад би нам тај небесни мир у души, срцу и савести места нашао! О среће, коју човек постићи може!

И ја сам уверен, да за тим миром чезне ваша душа, тежи срце, да га тражи савест ваша. Да, сви желимо тај мир; али сви не знамо како се долази до њега. Христос нам је то показао. Пођимо и ми за Христом: Од „мача“, кад га је донео у свет, на целим путем његова земна живота, док не дођемо до мира, којег је оставио ученицима, а преко њих обећао свакоме, који за њим пође.

Од мача до мира, Христос је испуњавао „вољу“ Оца свога. Издржао борбу у истини и добру против свега, што се на истину и добро у развратном свету подићи може. Све је претрпео мирно, све је поднео истрајно, што год му је чинила грешност људи, неправедност, насиље и безумље људско.

Говорио је истину, лаж га је сумњичила; чинио је добро, зло му враћали: благосиљао је, а био је ружен; љубио је, а био је мучен; спасавао је човештво, и био је распет! И кад је поквареност људска на Голготи и последње злочинство свога беса и насиља искалила над истином,

на добру и светињу, онда, онда је тек истина и добро победило, јер Христос је васкрсао у пуној слави све небесне светињи, ма да је људска силовита немоћ каменом тешким притиснула, запечатила и јаком убојном стражом осигурала гроб...

Господ је спор, ал' достижан.

Христос је победио, јер је издржао борбу и претрпео до краја. Та Христова истрајност доноси победу, с победом мир: душе, срца и савести. Та истрајност награђује победиоца блаженством небесног, Христовог мира.

Да, љубазна браћо, та истрајност у борби, која се бије у животу свакога човека између добра и зла, она је услов да дођемо до мира. Истрајност у добру је пут, који нам показа Христос, кад нам рече: „који претрпе до краја, благо њему“.

Ми смо, браћо, сви у борби искушења. На свакоме кораку срета нас зло, порок и грех. То су зли демони човекови. Душа нам задрхће од зла, срце је већ склопо да га почини, савест се превија хоће ли га дозволити. И то је та борба, која нас целога живота прати. Хоћемо ли Христовог мира, не смемо подлећи у тој борби. Истрајно се клонити зла, јуначки подносити неправду, не малаксати у истини, не очајати у добру вером у Христову победу, надом у мир, којим је Христос данас поздравио ученике.

„Каква је хвала, ако за кривицу муке ширите? Него ако добро чините муке ширите, ово је угодно пред Богом“.

„Не враћајте зла за зло, ни исовке за исовку, него благосиљајте“.

„И ко може вама наудиши ако узидете за добром“?

„Но и ако страдаш правде ради, блажени си, али страха њихова не бојте се ниши се плашите“.

„Не бојте се оних, који убијају тело, а душе не могу убити“.

„Трпљење нека дело довршује да будете савршени и цели без икакве мане“.

Претршите „до краја“ и благо вама; после трпљења ваш је — мир!

Јован Јеремић,

парох бачиначки.

О ОПШТЕМ ФОНДУ ЗА СВЕШТЕНИЧКЕ УДОВИЦЕ И СИРОЧАД.

Хвала Богу, хвала јединоме“ отпочела се водити реч о ономе, о чему је још од пре не само зборити, него и на чему је творити и што је још одавна и створити ваљало, а то је: „*Општи јерархијски фонд за свештеничке удовице и сирочад.*“

Прво што из овог листа чусмо односно „удовичког фонда“, беше „*Један вацај за што скорије остварење општег јерархијског фонда за свештеничке удовице и сирочад.*“ Преч. г. протопресвитер плашчански, Ник. Косановић, вапијући „апелује на родитеља новијег нацрта за удовички фонд, на светог патријарха српског, Ђорђија Бранковића: нека неда, да се његово умно чедо — тај наш удовички фонд — загуши у прабини канцеларијској, него нека га моћним упливом својим као најпрешнији предмет Сабору на расправу и узаконење предложи“ („Срп. Сион“ бр. 6.)

Г. Ник. Косановић мисли овде ваљда на „Нацрт статута за пензиони фонд“, који је саставио садашњи патријарх српски још за првих година свога епископства у Темишварској дијецези, и који је „нацрт“ и нами, драги читаоче, из 12. бр. „*Гласа Истине*“ од 1884. у неколико познат, јер је у том броју истог листа под насловом: „*Из темишварске дијецезе*“ саопштио „П. Д.“ кратак извештај о раду главне скупштине свештенства епархије темишварске одржане 31. маја 1884., на којој је предречени „нацрт“ — пошто је претходно на протопошјатским зборовима у претрес узет био — „са неким изменама усвојен.“ Знамо, да је: „по томе статуту сваки свештеник и ђакон редован члан завода. Сваки члан има једаред за свагда основни улог од 200—500 фор. да уплати и то у четир годишње рате. Осим тога уплаћује сваки годишње 1% од своје уживане и законом опредељене плате и 6% у име камјате према улогу.“

За тим је у 8. бр. „Срп. Сиона“ сада већ — на горку тугу, тешку жалост и вељу несрећу мужа и петоро сирочади — упокојена пароховица Петровоселска *Милица П. Поповић* изнела на јавност пред

лог, шта и како свештенство да ради на сабору, те да се удовички фонд „пресијом“ узакони.

О овоме предлогу изрекло је свој суд славно уредништво рекав: „Предлог је мало претеран.“ Ми ћемо пак да се дотакнемо једног места из тог чланка: „... па, богме, и од самих свештеника нема се Бог зна шта очекивати. Свештеник док је жив има колико толико он пати само у помисли на сиротињу своје удовице и деце, после смрти његове; али та јадна удовица и та бедна сирочад на делу пате. Њега теши и нада, да ће како год његове горка чаша мимоићи, он ту чашу не види, или бар пред собом не види, али удовица и сирочад његова из ње пију и плачу.“ Овога се места дотаћи хтедосмо и морадосмо због тога, што ове речи — строго узете — значе ни више ни мање, него то, да свештенство ни мало, али свакако врло мало љубави има, како за своју сунругу тако чак и за децу своју! А ово — рекли бисмо — не стоји. Да пак ово доиста не стоји, сведочи баш сами „вацај“ Косановићев, у коме „свештеник“ апелује на лице од „моћног уплива“, на самог Патријарха српског и моли га и преклиње, да „тај наш удовички фонд као најпрешнији предмет Сабору на расправу и узаконење поднесе.“ Да горњи закључак не стоји, сведочи већ и сами „Нацрт статута за пензиони фонд.“ На послетку, да свештенство није нехатно и немарно према судби својих удовица и сирочади, показује јасно то, што је свештенство епархије темишварске. — а то би и тако би учинило и свештенство других епархија — на својој главној скупштини „умно чедо“ од „родитеља“ врло радо на своје руке прихватило, — „нацрт статута за пензиони фонд“ са највећом вољом и готовошћу усвојило.

Што пак „чедо“ не живи, што се оно „у прабини канцеларијској гуши“, што „нацрт статута за пензиони фонд“ није одобрен и потврђен — е томе није крив ни „родитељ“, а то ли свештенство! —

У 16. бр „Срп. Сиона“ наилазимо на: „*Одјек на вацај за што скорије остваре-*

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

не омишлег јерархијског фонда за свештеничке удовице и сирочад“. од пароха мошоринског, г. Василија Поповића.

Ту се некако одмах у почетку вели: „Јест заиста, писати само: ово треба и оно треба за мене извести и остварити на другом апеловати, а не казати и не изнети средства, са којима се може то за мене нужно остварити — по моме појму морам признати, да је таково писање скоро оног истог значаја, што га народна изрека исказује: „лепо пише, красно пише, али празно пише.““

Ми на Косановићевом „вапају“ не олазисмо то „празно писање“, јер друкче схватисмо цел и намеру г. протопресвитера плашчанског; шта више видесмо у „Одјеку“ г. пароха мошоринског, да баш он: лепо пише, красно пише, али — не празно, него — крње и непотпуно пише!

Г. Н. Косановић — по нашем разумевању — хтео је јавно и у име свештенства — бар из његова округа — умолити Његову Светост, господина патријарха српског Ђорђа Бранковића, да „удовички фонд“ сабору „као најпрешнији предмет на расправу и узакоњење предложи“, те га потсећа на његово „умно чедо“ и моли га, да као „родитељ“ не допусти да се његово „умно чедо“ у прабини канцеларијској гуши“, него нека га животом задахне; нека дакле свој „нацрт штатута за пензионски фонд“ — онако у целини и како је на свештеничкој скупштини попуњен, измењен и усвојен — „сабору на расправу и узакоњење“ поднесе и предложи. Према томе писац „вапаја“ није ни хтео ни могао писати у појединостима и говорити о средствима, јер јер се у том погледу слаже са наређењима и одредбама „нацрта штатута за пензионски фонд“.

Са свим је нешто друго, ако се г. В. Поповић са наређењима и одредбама „нацрта штатута“ не слаже, те хоће да изнесе и покаже, како се „удовички фонд“ и на други, бољи и зар лакши начин остварити може. Само у овом случају није могао ни смео навести само средства — па ту стати, него је требао — ако не више што — а оно бар размотрити и

разабрати, јесу ли та и така средства довољна за постижење истакнуте цели; е тога и рекосмо, до му је „писање крње и непотпуно.“

Па размотримо мало та „средства“ за остварење удовичког фонда, која нам г. парох В. Поповић предлаже, односно која „средства“ исти господин прихваћа и препоручује а која нам је још пре некаквих 30 и више година неки „В. свештеник из Бачке“ предлагао и то у листу „Световиду“, који је у Бечу излазио.

„Сваки свештеник — односно парох — имао он жену и децу, или не имао ни жене ни деце, да је обвезан сваке године у тај удовички фонд улагати онолико крајцара колико у својој парохији душа има“.

Лена и примамљива страна свог предлога јесте — мала годишња уплата. Јер док би — „по нацрту штатута за пензионски фонд“ — свештеник најмање класе у удовички фонд имао уплаћивати годишње до неких 20 фор., а за време прве четир године, док траје уплата „основног улога“ и до неких скоро 70 фор., дотле би — по реченом предлогу — такав свештеник уплаћивао годишње, и то увек неких 7—8 фор. Да је пак мања годишња уплата — нарочито за првих година — добра и по свештенство пробитачна — држимо, да није тешко доказати.

„Ум за морем, смрт за вратом“ — вели пословица. Имајући на уму истину те пословице свако свештено лице имало би одмах по рукоположењу уплаћивати у удовички фонд и на тај начин своју супругу, на зар и дете или децу — за несрећни случај — обезбедити и материјално колико толико осигурати. Ако би неко свештено лице, из узрока, што му материјално стање није баш најповољније, хтело мало причекати „до бољих времена“, док му се стање поправи: таково лице — имајући у виду засведочену истину: „не зна се шта носи дан, шта ли ноћ“ — то дозволити не би требало. Јер да исто лице — пре поправљеног стања — умре и за собом остави јадну удовицу са ма и једним сирочетом, која — не будући никако збрињута те не имајући што јој је за живот нужно —

буде принуђена потуцати се „од немпла до недрага“ и ту запомагати и богорадити: то не само да би служило за осуду умр-

лога, него не би ни најмање служило на дику и понос образа и сталеза свештеничког!

(Наставиће се.)

О НАПЛАТИ ПАРОХИЈСКОГ СВЕШТЕНСТВА У ГОРЊО-КАРЛОВАКОЈ ДИЈЕЦЕЗИ.

Пишу нам из котара Вргина Моста ово: Поводом тијем, што овдашње српско свештенство већ по више мјесеца не прима плату, а и што су црквене благајне тако рећи празне, дајемо јавности путем „Српског Сиона“, да су свему томе криве наше политичке власти, и то опћински уреди, а и котарске области. Кад смо се о томе још год. 1886 жалили пречасној консисторији, земаљска је влада била изаслала владиног тајника г. Алфреда Бојића, који је био зашао од опћине до опћине. Тај премда иновјерни, али честити чиновник у своме званичном извјештају вели између осталог ево ово: „Колико су котарски предстојници ладнокрвни према побирању парохижала, доста је кад кажем, да ми је један кот. предстојник рекао: Кад Власт не могу своје попове држати т. ј. исплаћивати, овда не треба ни да их држе“.

Пречасна консисторија, да би се освједочила каквим ће плодом уродити тај њезин покрет, под 18. (30.) септ. 1886 бр. 945 А. О. позвала је подручно свештенство, да томе изасланику у свему на руку иде, и да о томе консисторији извјештај поднесе. Такав један извјештај, што га је онда један овдашњи парох поднео својој духовној консисторијској власти, саопштавамо овде српском свету, да се види, како се таквим побирањем парохижала очевидно иде на то, да се наше свештенство неће никако моћи исплаћивати. Дакле ево тога извјештаја од рјечи до рјечи:

„Усљед тамошњег налога од . . . доставља се, да је 16. (28.) октобра овде био владин тајник г. Алфред Бојић, те сам му у погледу исплате парохижала разложио, да овај начин побирања и исплате парохижала кроз политичке општине, без што строжије контроле никако не би требао да остане, јер тај начин, какав је данас, крајње понижује углед и достојанство свештеничко, — а у неку руку доводи у омразу свештенство и народ. За слабу исплату свештенства народ није ни најмање крив, него опћински начелници, а

то ево по овом: — За све разноврене струке новчаних давања, народ све скупа новце доноси у опћинске уреду. Ево представите себи како се ради у једном таком опћинском уреду: опћински начелник сједи у прочељу, до њега благајник или биљезник, а наш један сељак доноси, рецимо 10 фор., и полаже на стол новце и порезну књижицу. Начелник још од бивше крајине као подчасник радо њемчарећи гогори: 5 fl. Steuer, 4 fl. Gemeinde-Umlagen, 1 fl. Parohial, и ако има још каквих изванредних потреба, као шумског и пољског квара итд., неће доћи ни 1 фор. на парохижал.

„А зашто раде тако начелници? Зашто они по савјести и по наредби не би сарамерну своту и на уписивање парохижала узимали? То је за то: што држава пожурје за порез и прети изашиљањем оврководитеља, кога ће изаслати на рачун начелников; — опћински намет треба начелник за исплату своју и свога персонала итд.; једном рјечи, за све струке новчаног давања има се ко скрбити, само убирање парохижала остало је на вољи начелниковој, тако, да кад он у своме уреду све рубрике, све поште подмири, и кад народ даде све што имаде, — онда кад већ мора, и кад народ већ малакше у сеома давању, залази начелник у село ради оврхе за парохижал; и с тијем његовим заласком ево опет нове бједе, јер он онда народу ево овако говори: Ја вас не бих пљенио, али ме поштужи, итд. А кад што укупи, при исплати дође опет нова бједа: свештеник за свој заслужени „насушни хлеб“ принуђен је молити и крајње понижавати се таквим људима, који су до јуче били фрајти, каплари, тежаци и. т. д., и као такви стојећи на ниском степену изображења мисле као да је давање плате свештенику нека њихова милост, а не права правцата заслуга свештеникова; па још при таким исплатама не пропуштају додати и којекакве подругљиве вице и задиркивања.

„Но и поред овакових злоупотреба од стране опћинских начелника, још мање се смије мани-

WWW.UNI
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

пулирање са парохијалом дати у руке нашим црквеним општинама, па макар већина нашег српског сабора још више тврдила, да ако се то не учини, да се онда крњи аутономија црквених општина. Они који то говоре, не знају околности по нашим селима. Ја поштујем аутономију наших црквених општина, али да се сви они, који говоре да парохијал треба дати на руковање црквеним општинама, пробе ради понамештају за администраторе на овдашње парохије, и то само на годину дана, па да онда виде из искуства, шта су на селу наше црквене општине, — заиста не би имали више воље борити се за то, да манипулирање односно исплату парохијала дају нашим црквеним општинама. —

„Дакле *једино* је спас свештенству — у погледу уредног добијања његовог заслуженог „васушног хлеба“, за њега и његову обитељ — *исплаћа код цорезног уреда.*

„Ово су биле моје речи (завршује тај парох), које сам казао горе поменутом г. владином изасланику.“ —

Па пошто се ове околности, наведене у томе званичном извјештају тога пароха, до данас ни најмање у овој дијецези на боље окренуле нијесу, то сву наду сада полагамо на светог Патријарха, да ће он својим моћним, а и доказаним вољним заузимањем код високе кр. земаљске владе како тој неуредности — побирању парохијала — на пут стати, тако и најмилиствије порадити код надлежних наших форума — саборског одбора и срп. нар. цркв. сабора — да се и онај дефицит, који је већином дојаконским побирањем парохијала кроз толике године сада већ неутерив постао, има одмах намирити из народног „неприкосовеног“ фонда, које се намирење дозвољава за ову дијецезу и по највишем кр. рескрипту од 10. августа 1868.

С.

ЛИСТАК

Б Е Л Е Ш К Е.

(Поздрав српског патријарха и одпоздрав цара и краља.) Његово Величанство наш цар и краљ бавио се два дана о Духовима у Печују, да присуствује освећењу нове цркве. Ову прилику употребили су верни и одани поданици из суседних жупанија, да се поклоне своме краљу. И заступници српско-православног мирског и монашког свештенства изишли су пред краља. Његова Светост патријарх српски г. *Георгије Бранковић* поздравио је на мађарском језику цара и краља овако: „*Ваше царско и апостолско краљевско Величанство! Најмилиствији Господару и Краљу!* Кад долазимо пред Ваше Величанство, чинимо то по унутрашњем неодољивом нагону, из најдубље привржености и љубави, која нам испуњава срца и благодарне наше душе, те долазимо у име владика, духовних пастира и свих верних источно-православне цркве, која стоји под очинским окриљем Вашег Величанства. Уз остале народе наше љубљене и миле домовине прикључујемо се и ми са хомогизалним страхопоштовањем према Вашем Величанству, да искажемо најискренију своју радост, што нам се дала прилика, да поздравимо Ваше Величанство у средини нашој. Сретнима се

осећамо, што се поводом ове лепе светковине пијетета пружила прилика, да изразимо своје безгранично поштовање, непоколебиву верност и детињску љубав. Са хомогизалним страхопоштовањем молимо Ваше Величанство, да примите уверење, да као што нас никад ништа није кадро потрести у верности, какву смо од својих предака примили, према особи и династији Вашег Величанства, тако исто нема ничег, што би нас икад могло одвратити од поштовања и љубави према драгој нам отаџбини, према њеним законима и уставу или што би угасило у нашим срцима огањ захвалности за узвишена добротинства, која наша црква и народи имају срећу уживати под највишим окриљем Вашег Величанства и под законима драге нам домовине. Нека Бог благослови, заштити и подржи Ваше Величанство и целу узвишену владалачку лозу до крајних граница људскога живота. Ејјен, Живео!“

Одговор Његовог Величанства гласио је: „У свако доба с великим задовољством и захвалношћу примам поклонене и уверавање о верности свештенства и верних грчко-источне вере. Познато Ми је, да ви сад много посла имате око уређивања многих важних ствари. Искрено желим, да тај ваш рад користан буде, па да Ја до-

бијем прилике одобрити га, те тим по ново дати доказа, како је Моја милост и благодатност према стварима Ваше цркве непромењива.“

(Одпуштање зворничког митрополита Дионисија.) Његово царско и краљевско апостолско Величанство превишњом одлуком својом, а по одобрењу васељенског св. патријарха Дионисија V. и св. сивода, разрешио је од управе митрополије зворничке досадањег архијерејског и митрополита зворничког у Доњој Тузли (у Босни) г. *Дионисија Илијевића*, а за администратора исте митрополије именован је г. *Александар Силић*, архимандрит и настојник манастира св. Трајице у Тавни.

(† *Анђелија Ружић*: рођ *Бранковићева*) Његову Светост патријарха српског Георгија задесио је тежак удар. У уторак у вече 11. (23.) јуна о. г. преминула је у В. Кикинди после дужег боловања ћерка Његове Светости а супруга г. *дра Ђорђа Ружића*, адвоката и посланика на срп. нар.-црквеном сабору. Честиту покојницу покосила је немила смрт у најбољим годинама живота јој. Сахрањена је 13. (25.) јуна уз велико саучешће народа. Бог милостиви нека утеши дубоко ожалостеног родитеља покојничког, уцвеленог супруга и осталу растужену родбину, а врлој покојници нека дарује вечно насеље! Мир пешелу њеном!

(Из Свете Горе.) Петроградском „Гражданину“ пишу: Посетивши Атон као хаџија, био сам поражен односима, који постоје, како говоре, од последњих 40—50 година међу манастирима Свете Горе. Нећу улазити у питање, откуда долазе ти односи; толико ћу мимоходом рећи, да узрок непријатељства између манастира треба тражити у лажно схваћеном патриотизму, а деломце у духу спекулације, који се стао појављивати и у средини манастира. Познато је, да је Атон насељен православним калуђерима разних народности; Грци се појављују најпретежнијим елементом, па онда долазе Руси, Бугари, Грузини, па Румуни. Осим тога сви калуђери се деле на оне који живе по манастирима и по засебним ћелијама. Манастири су автономни, а ћелије су сасвим подложне својим манастирима; средину између независних манастира и подложних им ћелија заузимају скити; између осталих је такав руски Андријевски скит и малоруски Илински; први зависи од манастира Ватопеда, а други од Пантократора. — Како се манастири користују својом влашћу може се видети из ових

примера: Многима је у Русији позната ствар грузинских калуђера с Иверским манастиром, која се протеже пуно 20 година. Грузини су основали овај манастир још у X ом веку и владали су њим до у последње доба, када Грци, наставивши се у њему у већини, наумише да протерају основатеље његове. Право Грузина је признато, но манастир још им није повраћен. (А хоће ли кад Срби тражити *Хилендар* од Бугара?) — У свима Атонским манастирима још се памти ствар Андријевског скита с Ватопедом, који није дао скиту, да има своје пристаниште (на морској обали), него је требало да добром светом то право од истога манастира откупи. — До данас још није решен спор Илинског скита са његовим манастиром односно грађења нове цркве, започете још пре осам година. Парница се води на штету скита толико година, и скоро је остао без свештеника, јер стари изумиру, а манастир-сузерен не допушта, да се млади рукополажу. — Ових дана никао је други спор, који може служити прекрасном илустрацијом положаја руских калуђера на Атону. Настојатељ светониколајевске ћелије, јеромонах Неофит, купио је од грчког манастира Есфигмена стару ћелију св. Кузле и Дамјана с правом, да на том месту подигне руски скит у славу св. Николе а у спомен чудеснога избављења Александра III. и његове породице при катастрофи у Борки 17. октобра 1888. Игуман Есфигмена, јеромонах Герман заједно са 32 најстарија представника манастирска, извршили су официјални акт и утврдили га својим потписом и манастирским печатом; но кад је овај спис дошао до светог Протата, (у ком су преставници од 20 манастира атонских, те је ту усредеређена врховна власт над атонским манастирима), стао је овај тражити изговоре, да не призна свршени чин. Грчка странка, која се противи у опће, да се руски егеменат утврђује на Атону, просула је глас, који се појави по атинским и цариградским листовима, као да је Есфигменски игуман уступио Русима право, да подигну нови скит без знања свога братства, а примљену суму да је ставио у свој џепаг, и бојећи се казни цариградског Патријарха, да је побегао у Атину. На против у колико су сви ови гласови без сваког основа, познато је рускоме генерал-консулу у Сељенику и у царском посланству у Цариграду, куда су били достављени сви документи, који се односе на ову ствар. — Непри-

јатељско понашање светог протата према руским келуџерима на Атону види се из парница иверских Грузина, андријевскога скита, илинског скита и последње о. Неофита. Овакво понашање не приличи ни положају преставника духовенства у опће, ни монашком чину особено, и не служи на част старешинама, који дају рђав пример својој духовној деци, а иноверцима повода, да зло говоре о самој цркви. Да се овоме стане на пут, требало би они, који су позвани, да се брину о угледу православног духовенства у Цариграду и у Русији, обратe на то пажњу, па да једном за вазда таково стање на Атону прекратe на задовољство свих оних, који добро мисле.

ЧИТУЉА.

(† **Јереј Ђорђе Поповић**) *администратор парохије залужничке, вилићког протопресвитерата у дијецези горњо-карловачкој, преминуо је 31. маја о. г. од сушице у 31-ој години млађаног живота свога, а погребен је 2. јуна о. г. уз велико саучешће народа. Вечан покој души његовој!*

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ.

(Молимо поштоване писце, уредништва српских листова и издаваче књига, да нам своја издања *на приказ* достављају. Молимо тако исто славна уредништва, да нам своје листове *у замену* шаљу.)

— Сафа. *Жалосна игра* у пет чинова. Немачки написао *Гриларцер*. Превео *Јован Грчић*. (Прештампано из „Јавора“ за г. 1891.) — У Новом Саду, штампарија А. П. Јевића, 1891. — 8-на, стр. 128. — Цена 30 новчића.

ОГЛАСИ.

672; 690. ex 1891.

Е К. 215.

СТЕЧАЈ. 33 3—3

На парохију Вељун I. разреда у будачком протопресвитерату, овим се стечај расписује.

Интеркалар траје до конца јануара 1892. по нов. календару; а рок пријавама до 1. (13.) јулија 1891.

Из сједнице Епархијске консисторије, држане у Пашком 16. (28.) маја 1891.

Епархијска консисторија Горњо-Карловачка.

41

ОГЛАС.

1—

Српско-Арадачка православна црквена општина по закључку с. л. цркв. скупштине од 2-ог јуна о. г. намерава св. цркву изнутра оправљати. Прорачун је стављен на 1330 фор. и то: 1.) Сликарска радња процењена 600 ф. 2.) Позлата и чишћење св. икона 350 ф. 3.) Столарска, бојадисарска и сва остала радња 380 ф.

Дан дражбе је одређен у недељу 16. (28.) јуна у 3 сата по подне у школској дворани.

Сваки подузимач има положити 10% пишманлука.

Услови се могу сазнати код перовође црквене општине.

У Срп. Арадцу 5. јуна 1891.

Владимир Стефановић
перовођа

Тима Тошић
председник.

38

СТЕЧАЈ.

2—3

Ради коначног попуњења учитељског звања у Хрњакову овим се расписује стечај.

Плата је: 1.) 100 ф. у готовом новцу, 2.) 35 ф. 50 н у име релутума, 3.) 12 ф. у име школске послуге, 4.) 5 ф. у име паушала, 5.) 32 метера дрва, 6.) 4 ланца земље, 7.) 50 кибли жита, 8.) од сваког погребца 20 н., и слободан стан с банштом.

Сваки који ово место получити жели, нека се обрати са нужним сведочбама најдаље до 29. јуна овом шк. одбору.

Из седнице шк. одбора држане у Хрњакову 5. (17.) маја 1891.

Григорије Букуровић,
парох. адм.

Јован Стојанов,
председник.

Ad бр. Е. 347.

К. 231.

СТЕЧАЈ. 35 3—3

Расписује се стечај на место личнога помоћника пароху арадском протојерсју Андрији Петровићу, са којим местом је — на основу 20 §. lit. Б. најв. кр. рескрипта од 10. авг. 1868. год. — скопчано уживање $\frac{1}{2}$ прихода од парохије II. класе и половина т. ј. 250 фор. из фондације дома „златне звезде“.

Компетенти имају своје ваљано инстурјирани и довољно биљеговане молбенице, путем својих претпостављених власти, најдаље до 20. јула о. г. потписаној консисторији поднети.

Из конс. седнице, држане у Темишвару 14. (26.) маја 1891. год.

Консисторија епархије Темишварске.

СТЕЧАЈ

39 2—3

Ради попуњења парохијског места у *Јасенови*, са платом четвртог разреда.

Конкуренти имају своје ваљано инструјисане молбенице, путем својих надлежних власти најдуже до 8. (20.) јула 1891. ову конзисторији послати.

Из седнице епарх. *конзисторије у Вршцу* 27. маја (8. јуна) 1891. држане.

37

СТЕЧАЈ.

2—3

На упражњено место *пароха у Јаску* са платом II. разреда, овим се стечај отвара.

Који желе место то добити, имају своје ваљано устројене молбенице, ако су из стране епархије путем своје надлежне конзисторије, иначе путем надлежног им протопресвитера до 15. јулија о. г. овамо поднети.

Из седнице конзисторијалне у *Карловцима* 28. Маја 1891. држане.

Архиепископска конзисторија.

ЛИЦИТАЦИОНА ОБЈАВА

Управа манастира светога Ђурђа (Тамишка жупанија) овим објављује, да ће се манастирске земље и то оранице, ливаде и пашњаци, свега 835 ланаца 1252 квадратних фати на јавној дражби, која ће се у самом манастиру дана 13. (25.) јуна 1891. год. пре подне у 9 сати одржати, за опредељену цену (Ausrufungspreis) од 8350 фор. а под условима, који су од стране манастира утврђени — под закуп издати.

Лицитанци су дужни положити 10% ове опредељене своте т. ј. 835 фор. као вadium пре почетка дражбе у руке манастирског настојатеља.

Рефлектанти могу дражбене услове до дана саме дражбе погледати код правозаступника манастирског г. др. Светозара Димитријевића, адвоката у Темишвару.

Овде се примећује, да ако се одређена цена од 8350 фор. постићи неби могла или се неби нико нашао ко би цео комплекс под закуп узети хтео, — да ће се у том случају горе поменуће земље и по парцелама од 30 до 50 ланаца под закуп издати.

У манастиру Св. Ђурђа 4. јуна (24. маја) 1891.

34

3—3

Управа манастира Св. Ђурђа.

Ad бр. Е. 281.

К. 239.

СТЕЧАЈ.

40 2—3

Расписује се стечај на место протопресвитера од помоћника у Вел. Бечкереку, са дотацијом, која је у 25. §. lit. Б. I. пајв. кр. рескрипта од 10. августа 1868. год. опредељена.

Компетенти имају своје ваљано инструјисане и довољно биљежане молбенице, путем својих претпостављених власти, најдаље до 20. јула о. г. потписаној конзисторији поднети.

Из конс. седнице, држане у *Темишвару* 14. (26.) маја 1891. год.

Конзисторија епархије Темишварске.

36

СТЕЧАЈ.

2—3

На упражњено место *протопресвитерашкога капелана у Земуну* са годишњом платом од 400 фор. поред уживања еквивалента од 100 фор. за мањкајућу половину сесије, овим се стечај отвара.

Који желе место то постићи, имају своје ваљано устројене молбенице, ако су из стране епархије путем своје надлежне конзисторије, иначе путем надлежног им протопресвитера до 15. јулија о. г. овамо поднети.

Из седнице конзисторијалне у *Карловцима* 28. маја 1891. држане.

Архиепископска конзисторија.

„РУСАНДА“**блатно купатило**

22

у

6—6

МЕЛЕНЦИ

торонталској жупанији, жељезничка станица; отвара се 1 (13.) маја и траје до 3. (15.) септембра.

Ово се купатило препоручује свима онима, који пате од шкрофула и отечених жлезда, од реуматизма и костобоље, од тако зване неуралгије, од сваковрених рана, отока у зглавцима, од свраба и других кожних болести и т. д.

За боље извешће ваља се обратити на

Управни одбор купатила Русанде у Меленци.

„Српски Сион“ излази сваке недеље у великом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по годину 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожина у Београду.

Поједини бројеви стају 10 новчића.

Претплата и огласи шаљу се накладној штампарији А. Пајевића у дунавској улици, а рукописи уреднику Сави Петровићу у Нови Сад.

За огласе и објаве плаћа се по 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч.

Рукописи се не враћају.